

מהלכות ימי בין המיצרים מר"ז אב עפ"י מרן בשו"ע ופוסקים אזורנים

אכילת בשר ושתיית יין

ח. נוהגים להימנע מאכילת בשר בקר או עוף ושתיית יין החל מראש חודש אב, ויש שנמנעים מכך בשבוע שחל בו תשעה באב. ומנהג יהודי תימן "באלדים" להימנע מאכילת בשר רק בערב תשעה באב, אחר חצות היום. ט. כל האוכל בשר במקום בו נהגו איסור באכילת בשר, הרי זה פורץ גדר וישכנו נחש. י. בשר שנשתייר מסעודות שבת, הנמנע מלאוכלו תבוא ליו ברכה, והאוכלו אין מוחים בידו, ובלבד שהכין לצורכי סעודות שבת דווקא ונשתייר בדרך מקרה וסיבה. יא. יין של הבדלה בשבוע שחל בו ט' באב, מעיקר הדין מותר לשתותו, ויש מהאשכזים שנוהגים לתת אותו לקטנים.

שמיעת כלי שיר

יב. נוהגים להימנע משמיעת שירים ברדיו או במכשירי הקלטה. בשמחת מצווה הנעשית בזמנה, כגון מילה, פדיון הבן, סיום מסכת ובר מצווה, מותר לשמוע שירי קודש, המלווים בכלי נגינה. יג. שירה בפה כשהיא דרך הודאה לה' יתברך, בלי כלי נגינה מותרת בימי בין המיצרים, וכל שכן שמותר להשמיע נעימה בתפילה, או בשעה שעוסקים בתורה, ומנגנים בדרך הלימוד, ובפרט בשבתות שבתוך ימי בין המיצרים או ימי הספירה, ואין להחמיר בזה כלל.

ברכת שהחינו

יד. נוהגים להימנע מאכילת פרי חדש, כדי שלא יצטרכו לברך עליו "שהחינו" הואיל והוא זמן פורענות, אפילו בשבתות שבימים אלו, אלא אם יש חשש שהפרי או הירק החדש לא יהיו אחרי ט' באב, שאז מותר לברך בשבת. לאחר ראש חודש אב עד העשירי באב, אין ללבוש בגדים חדשים אף בשבת.

גילוח ותספורת

טו. מנהג הספרדים להימנע מגילוח ותספורת בשבוע שחל בו ט' באב, ויש מהספרדים המחמירים בזה החל מראש חודש. מותר לגלח שיער המפריע לאכילה וכדומה. איסור התספורת הוא רק לגברים. יש נשים שנהגו להחמיר ולהימנע מתספורת בימי בין המיצרים.

טוילים

טז. אף על פי שאין איסור לצאת לטוילים ומסעות בימים אלו, רבים נוהגים להימנע ממכך, משום שימים אלו הם ימי דין והסכנה מצויה יותר. יש נמנעים גם מרחצה בים ובבריכות מהסיבה הנ"ל.

אמרי בינה - מאמרי זו"ל בשבוע המידות הטובות

מי שהוא רגיל בשתיקה, ניצול מכמה עבירות: מחניפות וליצנות, מלשון הרע, משקרים וגידופים. כי כשאדם מחרף ומגדף אותו, אם יענה לו יוסיף לדבר לו כפלים. וכן אמר החכם: אני שומע דבר הרע ואני שותק. אמרו לו: ולמה? אמר להם: אם אשיב ואענה להם למחרפי, אני ירא שאשמע חירופים אחרים יותר קשים מן הראשונים. ואמר: כשכסיל חולק עם החכם והחכם שותק, תשובה גדולה היא לכסיל. ואמר: הכסיל מצטער בשתיקת החכם יותר משאם היה משיב לו.

על זה נאמר (משלי כו ד): "אל תען כסיל כאיוולתו". ועוד, אדם יכול לגלות לו סודות, כיון שאינו רגיל ברוב דברים, לא יגלה. ועוד, אינו רגיל ברכילות. ועל זה נאמר (משלי יח כא): "מות וחיים ביד לשון", כי אדם עושה בלשונו יותר ממה שעושה בחרבו. כי אדם עומד כאן ומוסר את חברו הרחוק ממנו למיתה, אבל החרב אינה ממיתה אלא בסמוך. לכך נבראו לאדם שתי עינים ושתי אזנים ושני נחירים ופה אחד, לומר שימנע בדיבורו. השתיקה יפה לחכמים - קל וחומר לטיפשים. סייג לחכמה שתיקה (אבות פ"ג מ"ג). סמא דכולה משתוקא (מגילה יח א). (על פי אורחות צדיקים - שער השתיקה)

הקדמה

על ראש חודש אב, נאמר במשנה מסכת תענית כו. "משנכנס אב ממעטין בשמחה..." ובגמרא כט: אמר רב פפא הילכך בר ישראל דאית ליה דינא בהדי נכרי לישתמיט מיניה באב דריע מזליה ולימצי נפשיה באדר דבריא מזליה..." הגמרא בתענית כט. מסבירה מדוע חורבן בית המקדש השני ארע גם כן בט' באב, ואומרת מגלגלים זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב... חז"ל בבואם לברר מדוע בעצם אירעו האירועים הקשים של חורבן שתי בתי המקדש, קבעו כי בית המקדש הראשון חרב בגלל שעברו על שלוש עבירות חמורות שבתורה. עם ישראל חטא באותה תקופה בעבודה זרה שפיקות דמים וגילוי עריות. ועל כן חרב הבית. לעומת זאת, בתקופת בית שני שמר עם ישראל על התורה ועל המצוות, ובכל זאת חרב בית המקדש. מדוע? אומרים חז"ל: בגלל שנאת חנם שהייתה באותה תקופה נגרם החורבן, ומוסיפים הם וקובעים: "ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד ג' עבירות חמורות שבתורה".

נגע זה של שנאת חנם גרם להרס, לחורבן, לגלות ועם ישראל משלם בגינו מחיר כבד. אומרים בשם הרב קוק זצ"ל כי בגלל שנאת חנם חרב בית המקדש ובזכות אהבת חנם נזכה להקים את בית המקדש השלישי. להלן לקט מהשו"ע: משנכנס אב ממעטים בשמחה... מראש חודש אב עד התענית ממעטים במשא ומתן ובנין של שמחה... שבוע שחל בו תשעה באב אסור לספר ולכבס אפילו אינו רוצה ללובשו עתה אלא להניחו לאחר תשעה באב... יש נוהגים שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בשבת (בשבוע) זה ויש מוסיפים מראש חודש עד התענית ויש שמוסיפים עד שבעה עשר בתמוז... ערב תשעה באב לא יאכל אדם בסעודה המפסקת שאוכלה אחר חצות בשר ולא ישתה יין ולא יאכל שתי תבשילין.

בית חדש ורכישת בגדים חדשים

א. מיום ר"ח אב עד יום התענית ממעטים במשא ומתן של שמחה, כגון קניית צרכי חופה, ותכשיטי כסף וזהב, וכיוצא בזה, וכן תפירת בגדים וקניית רהיטים חדשים, ובפרט אם נקנים לצורך נישואין. ב. במה דברים אמורים כשאפשר להכניס ולקנותם לאחר תשעה באב, אבל אם הזמן מצומצם, כגון שיום הנישואין נקבע מיד לאחר תשעה באב, או שיש חשש שיתייקרו לאחר מכן, מותר לקנותם בימים אלו. ג. יש למעט בבניין של שמחה, מראש חודש אב עד תשעה באב, כגון לבנות בית חתנות לבנו, כיש שהות לבנותו אחר תשעה באב. כל בניין שאינו הכרחי למגורים, אלא ליופי ולרווחה, נחשב לבנין של שמחה, אך בנין של צורך מותר. ד. מותר לבנות אפילו בית חתנות לחתן וכלה אם הנישואין עומדים להתקיים מיד אחר תשעה באב. יש להחמיר שלא לסייד או לצבוע חדרי הדירה מיום ראש חודש אב, עד אחר התענית. ה. בנין בית כנסת, אפילו בציור וכיור מותר, כיון שהוא לצורך מצווה של רבים. כמו כן קבלן דירות הקשור לחוזה בניה, מותר לו בימים אלו אפילו להתחיל בנין הדירה בימים אלו, אך ישתדל לא לעסוק בגימור הכולל צביעה, סידור וכדומה.

נישואים

ו. אין עורכים נישואים לכל הדעות מראש חודש אב עד עשירי באב. (מרן בסימן תקנ"א). יש מצבים בהם מותר למי שעדיין לא קיים פריה ורביה להינשא, אפילו לאחר ראש חודש אב, אלא שרבים נוהגים להימנע, משום שאין סימן טוב בדבר לערוך נישואים בימי אב ללעם ישראל על חורבן בית המקדש. ז. מראש חודש אב אין עושים סעודת אירוסין (קידושין) - כפי שנהגו בעבר להפריד בין הקידושין לנישואים, אבל לארס בלי סעודה מותר, אפילו בט' באב שלא יקדמו אחר. מותר לעשות "תנאים", כמקובל כיום בכמה עדות, ואף להגיש מגדנות ומיני מתיקה כמקובל.